

ЦЕНТІВ в Злуч. Держ. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0807 4-0237

Тел. J. H. Союз: BErgen 4-1016

FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ПРЕЗИДЕНТ ЗА НОВІ ФОНДИ НА ПРИСПИЩЕННЯ ОБОРОНИ

Вашингтон, 1 березня. — Конгрес дістав від президента чергове домагання признати \$1,732,859,274 на оборону країни. З цієї суми найбільше грошей має піти на поширення оборонної продукції й на організацію

НАУКОВЦІВ КЛЮЧУТЬ НА СВИДКІВ ПРОТИ ШПІГІВ

Нью-Йорк. — Десять тисяч свідків, між ними трьох тисяч науковців, покличе федеральний прокуратор на свідків під час судової розправи проти осіб, обвинувачених у шпигунстві в користь Росії. Обвинувачені такі: Джуліус Розенберг і його жінка Етел та Мортон Собел. Четвертий обвинувачений Анатоль А. Яковлев, колишній совєтський віце-консул в Нью-Йорку, вихав перед часом до Росії. Науковці, які покликані як свідки, такі: д-р Роберт Опенгеймер, директор Наукових Студій університету Принстон, який був під час війни головою атомового проєкту в Лос-Аламос; д-р Гарольд К. Юрі, професор Ядрових Наук в університеті в Шікаго, який був головою такого ж проєкту в Колумбійському університеті в Нью-Йорку; д-р Юрій Кістяківський, професор фізичної хемії в університеті Гарвард, який теж працював в лабораторії в Лос-Аламос.

ВІСІМ МІЛЬЙОНІВ ВИДАНО НА РІЗНІ ЦІЛІ З ДОБРОДІЙНОГО ФОНДУ

Нью-Йорк. — Нью-Йорк Фавеллен, яка теж є при от Бродвей і діє вже 40 років, видала звіт з своєї праці. За цей час вона привабила на різні науки, суспільні й медичні цілі близько \$8,000,000. В рр. 1910-1949 шістьдесять років різнонародних організацій дістали на свої потреби фонди в загальній сумі \$380,000. Велику підмогу дістала Фондація Подарника Єдності для поборювання біготерії й нетолерантності. Значну підмогу дістало Обезпечення Здоров'я Велико-го Нью-Йорку для поширення гігієни між робітничим населенням.

ПРЕЗИДЕНТ ВІДНОВЛЯЄ АКЦІЮ ЗА ЗРІВНЯННЯ ГРОМАДЯНСЬКИХ ПРАВ

Вашингтон. — През. Труман заявив, що він має намір продовжувати акцію за введення в життя своєї програми зрівняння цивільних прав з усією енергією. „Програма й законпроєкти находяться тепер у Конгресі“ — сказав президент в письмі до Осереднього Дому Красних Цивільних Вольностей. У листі до цієї організації Труман пише, що теперішній час красної необхідності не

долларів має піти на продукцію, яка в давнішій плані мала коштувати \$600,000,000, однак вже вичерпана. На цивільну оборону мало б піти \$403,000,000, щоб країна була готова на напад з повітря. Поодинокі суми вказують, на що такі видатки мають бути вжиті. Так напр. Бюро Еф Бі Ай потребує додаткових фондів на програму внутрішньої безпеки відсаботажників, шпигів й підричних затій. Департамент скарбу потребує фондів на чеканення нових металевих грошей, бо теперішній оборот вказує на збільшені потреби дрібної монети.

Цивільна оборона вимагає організації різних установ і груп в порозумінні зі стейтми для поборювання пожеж, для втримання комунікацій, для рятунку покалічених, для втримання великих медичних припасів, устаткування шпиталів і всього іншого, що потрібне в такому часі. Один з важливіших проєктів це перерізка в Нью-Йорку коштом півтора мільйона долларів дому на федеральну програму інформацій і освідлення.

Приспичення продукції атомних бомбардувальників.

Секретар повітряних сил, Тома К. Фінлеттер, виявив, що його департамент діє так швидко, як тільки можна, зі зміною дотеперішньої бомбардувальників B-36 новими бомбардувальниками, які будуть порушувати пружинами й будуть могли постачати атомові бомби до різних континентів з теперішніх американських баз. Ці нові моделі мають назву B-52 і ще нікому не знає за виїмком найтіснішого кружка військовиків у Пентагоні. Вони мають бути готові перед кінцем року.

● 25 акрів помосту в Музею Природної Історії обчищають саме на песку з порохів. 135 осіб переводять миття й іншого роду чищення законсервованих звірат та інших ознак музею.

„ВІДМОРОЖУЮТЬ“ СТУПЕНЕВУ ПРОГРАМУ ПЛАТЕНЬ

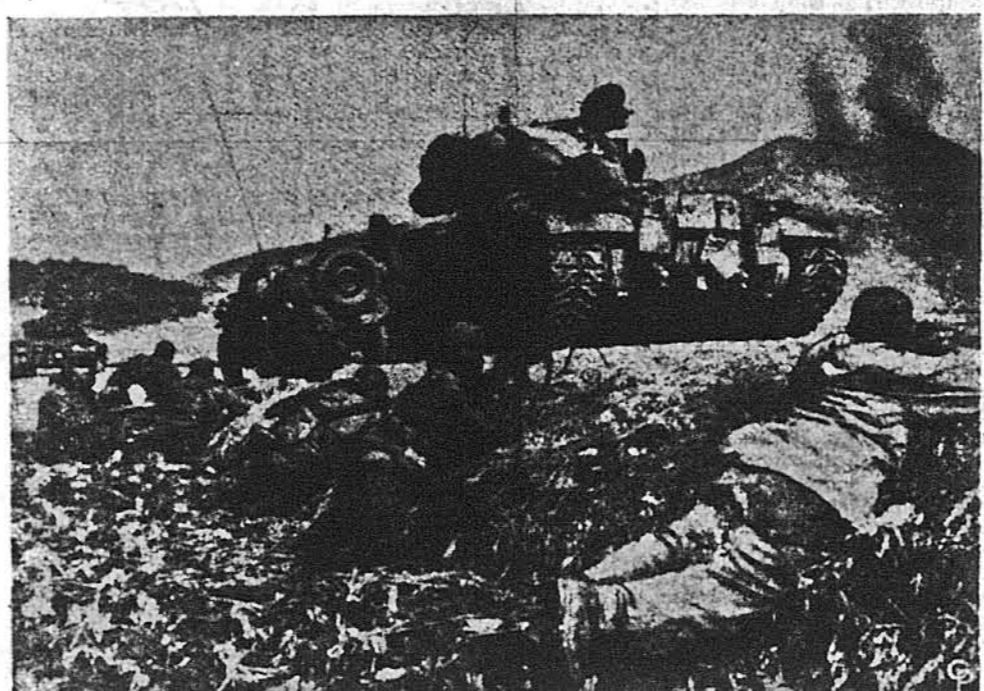
Вашингтон. — Адміністратор Економічної Стабілізації Ерік Джанстон згодився на зміну в програмі підвищення робітничих платень до висоти 10 відсотків під час стану неробкоти. Зміна полягає в тому, щоб признати важними клязули в робітничих контрактах, у яких передбачено підвищу платень відповідно до зміни ціни на життєві предмети, якщо такі контракти були підписані ще перед днем 25 січня, тобто перед проголошенням стабілізації. Такі клязули не мали загального значення, доки їх не сприйняли такі корпорації як Дженерал Моторс і Юнайтед Ото Воркерс у контрактах, впровадженні на п'ять років. Застосування до цих життєвих продуктів наладнано так, що за підставу береться ціни, проголошені Бюром Робітничої Статистики. Найближча дата такого пристосування була передбачена на день 1 березня. На підставу теперішніх передбачувань така підвишка мала б вносити 4-центів на годину.

В АМЕРИЦІ

● Заповідає збільшення збройних сил Америки понад дві п'ятини 3,462,000 воїнів голова штабу армії, ген. Лотен Коулмен. Під теперішню пору армія організує свою дванадцятку дивізій, яка буде мати назву Першої Оброневої Дивізії.

● Військо стріляло в Бразилії, в стейті Маранью, в місті Сан-Луїз на топу, яка домагалася поновних виборів губернатора. Топу загинув ліджурт при виборках теперішнього губ. Ергена де Варроса.

● Секретар красового комуністичного Фармерського комітету, Лем К. Гарріс, відмовився вилити по-добрий про фонди комітету при складанні звітання перед конгресовою комісією неамериканських діячів. Він був першим свідком цієї комісії у її змаганні прибирати вісті про джерело комуністичних фондів. Комісія знає, що комуністи дістали у свої руки фундацію Роберта Маршала з \$1,000,000.

ПІД ОХОРОНОЮ ТАНКІВ І АРТИЛЕРІЇ американські воїни в Кореї продовжують свої „доби-чі дії“ проти червоно-китайських агресорів.

В ПОНЕДІЛОК ПОЧНУТЬСЯ В ПАРИЖІ ВСТУПНІ НАРАДИ ВЕЛИКОЇ ЧВІРКИ

ПРЕДСТАВНИКИ ЗДА, БРИТАНІЇ, ФРАНЦІЇ І СОВЕТІВ ЗУСТРІНУТЬСЯ В ПІДГОТОВЦІ КОНФЕРЕНЦІЇ РАДИ МІНІСТРІВ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ.

Вашингтон, 2 березня. — З державного департаменту офіційно повідомлено, що уряди Злучених Держав, Великобританії й Франції прийняли останню совєтську відповідь на їх ноту з 19-го лютого як формальну згоду на вступні наради представників цих чотирьох великодержав для підготовки пропонуваної конференції Ради Міністрів закордонних справ, що мала б відбутися пізніше. Підготовчі наради заступників міністрів, згідно зі закінченою пропозицією, почнуться вже в найближчий понеділок, 5-го березня, в Парижі. Головним американським представником на цій вступній нараді буде подорожуючий амбасадор д-р Філіп Джессуп, що для цілей цих нарад буде іменованим заступником державного секретаря. Совєтську делегацію очолюватиме Андрей Громико, колишній совєтський амбасадор у Вашингтоні й тепер заступник міністра закордонних справ. Цілі цих нарад з тільки підготовка порядку нарад для майбутньої конференції самих міністрів закордонних справ цих великодержав. Проте, з американського боку вже тепер виразно виявлено песнізм щодо можливості такої конференції, бо Злучені Держави „не мають багато надій“, щоб ці вступні наради могли багато спричинитися до розв'язки основних східно-західних проблем. Це виразно виявляється з дотеперішніх дискусій та дипломатичної вимини думок. — Совєти хотіли б зробити головною проблемою конференції

НОВИЙ ПРЕЗИДЕНТ В УРУГВАЮ ОБІЯВ УРЯД

Монтевідео, Уругвай, 1 березня. — Андрес Мартінес Труба обіяв ставити президентом на місце уступаючого Луїс Батле Берреса. Він склав присягу на спільній зібранні конгресових палат. Разом з ним силам присягу віцепрезидент Алфео Брум. Вони оба мають урядувати чотири роки. На церемонії були присутні заступники сорок країн. Злучені Держави Америки заступав амбасадор Крістіян М. Равидал.

ТУРЕЧЧИНА ЗАПРОШУЄ АМЕРИКУ ДО ПАКТУ ВЗАЄМНОЇ ДОПОМОГИ

Вашингтон, 1 березня. — Туреччина прислала до департаменту стейту проєкт, щоб Злучені Держави приступили до договору про взаємну оборону, який уже заіснував між Туреччиною, Великобританією й Францією. Урядовий департамент оприлюднив це запрошення, однак ще не виявив свого погляду на цю справу. Йі треба пильно перестудіювати з уваги на безпеку цілої смуги на Близькому й Середньому Сході, яка обіймає Грецію, Туреччину, Іран і сусідні країни. Первісний план Туреччини був такий, щоб включити себе в Північно-Атлантичний Пакт. Таке саме плянувала Греція. Однак Атлантийські країни відкинули цю пропозицію, а тоді Туреччина звернулася до Злучених Держав з проханням безпеки. Турецький амбасадор у Вашингтоні вважає, що це можна зробити через приступлення до Бритійсько-Французько-Турецького Договору з 1939 р. Ця умова накладала обов'язок „дати всю можливу допомогу“ для Туреччини на випадок, коли б вона попала в ворожему з якоюсь європейською країною внаслідок агресії проти Туреччини. Туреччина від себе зобов'язується поспішити на поміч на випадок нападу на країну, що мають інтерес на Середземному морі.

ЗАХІД ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО ЗУСТРІЧІ СОВЕТЬСЬКОГО НАПАДУ В СЕРПНІ

Бонн, Німеччина, 2 березня. Західні альянти плянують збільшити свої збройні сили в Німеччині до 13 повних дивізій і шість бригад найліпніше до половини серпня, вважаючи, що власне цей час буде найкритичнішим для совєтського нападу на Західну Європу. Ці західні сили ще не включатимуть німецьких військ, які — згідно з опінією авторитетних німецьких кол — потребуватимуть вишколу та відповідного озброєння і не будуть приготовані до будь-якої акції раніше ніж в літі 1952 року. Проте, в альянтських і німецьких колах висловлюється хоча більше переконання, що хоча оборона підготовка вимагає ще багато зусиль, головню з відповідному комунікаційно-транспортному наладнанню, проте вже в серпні цього року альянтська сила в Німеччині буде готова зустріти совєтський напад, якщо такий справді наступив би. Цю впевненість збільшує головню наявність великої повітряної сили, як теж вєсь альянтський оборонно-воєсний потенціал та можливість його негайної мобілізації. На підставі такої потреби, в Європі існує переконання, що Совєти почнуть наступ на Б-

СОВЕТИ ДОМАГАЮТЬСЯ КЛЮЧЕВОГО ПОСТУ В СЕКРЕТАРІЯТІ О. Н.

Лейк Сокек, 1 березня. — Представники Совєтського Союзу в Об'єднаних Націях, С. К. Парамкін, віддав вчора діючого не-совєтського представника на цей пост, вже хочби тому, що цей відділ в секретаріаті займається тепер справами комуністичної війни в Кореї проти О. Н., яку підтримують теж Совєти. Власне тепер на порядку того відділу в секретаріаті є проблема санкцій О. Н. проти комуністичного агресора. На випадок, якщо б Зінченко все ж таки був іменованим заступником генерального секретаря для справ Ради Безпеки, тоді важливіші справи, зв'язані з війною О. Н. проти агресора в Кореї, мусіли б переходити через інші руки.

ЗАПЕКЛІ БОЇ НА ЦІЛОМУ ФРОНТІ В КОРЕЇ

Токіо, 2 березня. — Впродовж вчорашнього дня на цілому корейському фронті розгорілись запеклі бої, як альянтської війська, не зважаючи на погану погоду та розпачливий спротив ворога, продовжували свою „вбивчу акцію“, здобуваючи на поодиноких секторах даль-

ших чотири милі простору та завдаючи ворогові нових великих втрат. Вчорашні бої вважаються за найсильніші впродовж цього тижня. На центральному секторі фронту відділи американської морської піхоти, що тільки в останньому знову були введені в дію, взяли приступом цілий ряд стратегічних місцевостей, головню на захід від цілком зруйнованої в болах оселі Гаєн'сонг, перемагаючи ворога в рукопашних боях. Вбиваючи ворога багнетами з його окопів, американські воїни після бою тільки на одному секторі нарахували поверх 150 вбитих китайців, що з тупою самопосвятою намагалися оборонити гірський перехід. Сьогодні надраном червоної китайці пробували перейти до протинаступу, але вже коло 8-мої години рано відділи морської піхоти, — після сильної артилерійської підготовки, почали знову штурмувати дальші ворожі позиції. Рівночасно американські, британські та південно-корейські війська ведуть широку „вбивчу акцію“ проти червоно-китайців на цілому західному секторі фронту в районі Сеул. Ген. Мек Артур у вчорашньому комунікаті стверджує, що альянти й цим разом здобули цілий ряд важливих тактичних і стратегічних перемог, але теж визнає залежність ворожого спротиву. Теж на східному секторі зблизько побережжя американські й південно-корейські війська, при сильній артилерійській підтримці та під охороною танків — аверлилися глибоко у ворожі лінії, здобуваючи терен та залучаючи ворогові великих втрат. Сильні з'єднання альянтської авіації, що в загальному виконали вчора 440 налетів, підтримуючи сухопутні війська в болах на фронті та атакували ворожі воєнні об'єкти в заплілі.

КОМУНІСТИЧНА ПАРТИЗАНКА ВЖЕ ТЕЖ В ІНДІЇ

Нью-Делгі, 2 березня. Тут з достовірних джерел повідомлено, що сильно озброєні комуністичні банди почали збройну акцію проти індійського уряду в північно-східній провінції Ассам, на індійських кордонах з Тибетом, Китаєм і Вурмою. Комуністичні банди є дуже добре зорганізовані, мають до розпорядження багато зброї і ними керують вишколені червоні провідники. Рівночасно з цєю збройною акцією ведеться широка пропаганда бунту серед місцевого населення. Індійська поліція та власті безпеки почали відповідну протинакцію, хоча вона утруднена тереном. В останньому, в сутичці з поліцією мав згинути один з найбільш відомих місцевих комуністичних лідерів, Аніл Рой, про якого кружляли вже легенди. Представники населення з цієї провінції не скривають свого невдоволення зі заходів центрального уряду для припинення комуністичних безпорядків в цих важливих стратегічних районах Індії.

АРЕШТУЮТЬ „ШПИГУНІВ ВАТИКАНУ“ В КИТАЇ

Гонг Конг, 2 березня. З комуністичного Китаю повідомляють, що там червоної власті впрарштували в останньому цілий ряд наголицьких та інших місіонерів під закидом „шпигунства в користь Ватикану“. Іншим закидується співпрацю „з підпільно-ісклюкою Куомінтангу“. Вагатьох місіонерів, в цьому теж одного американського, мали розстріляти. Арештування місіонерів переведено в загальній терористичній акції проти місцевого населення, жертвою якої падають кожного дня сотні осіб.

БРИТАНІЯ ЗАТРИВОЖЕНА МОЖЛИВІСТЮ СОВЕТЬСЬКОЇ АГРЕСІЇ

Лондон, 2 березня. В Британських урядових колах не скривається затривоження безпосередньою можливістю совєтської агресії на Іран, що в кожній хвилині могла б початися „визвольною акцією“ керованою з Москви комуністичної п'ятої колони. Останні відкриття іранської поліції великих тасмних складів зброї ще тільки збільшують цю тривогу. У зв'язку з цим британські власті шукають вже тепер відповіді на запит, як повинні поступити альянти на випадок, коли б таке „визволення“ Ірану почалося і не було наявних доказів совєтської агресії. Під цим оглядом заслуговує на увагу вчорашня заява в парламенті лорда канцлера і речника уряду, вайкаунта Дювоні, який ствердив, що Британія не

БІДО МОЖЛИВИМ НОВИМ ПРЕМ'ЄРОМ ФРАНЦІЇ

Париж, 2 березня. — Після передвчорашньої відставки французького уряду прем'єра П'єльена, президент Орбюл запропонував місію створення нового уряду Жоржів Бідо, лідерів народно-республіканської партії, яка перша виступила з попередньої урядової коаліції на тлі розбіжностей щодо нового виборчого закону. Бідо, заки дасть відповідь на пропозицію президента, почав негайно переговори з представниками поодиноких партій, перевіряючи можливість нової коаліції, до якої він бажав би тепер втягнути всі партії, від соціалістів починаючи а на прихильників ген. де Голя кінчаючи. Таку можливість вважається досить неправдоподібною, вже хочби тому, що соціалісти рішучо відмовляються від будь-якої коаліції, в якій мали б бути теж прихильники ген. де Голя.

В СВІТІ

● Ген. Длайт Аленсвер прибув до Лондону для обговорення з британськими урядовими й військовими колами дальших проблем поодиноких ділячок альянтського головного командування в Європі.

● Населення Мадриду знову ентузіастично вітало американського амбасадора Гріффіса, як він у протівній еспанській урядом державній нараді передав свої креденційні листи голові держави, ген. Франкові.

● Населення Франції за останніх п'ять років збільшилося на два мільйони і вносить тепер 42,000,000 — подат французький • Статистичний Істатут.

СВОБОДА SVOBODA UKRAINSKYI SHODENNIK UKRAINIAN DAILY FOUNDED 1893 Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J. Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918. За оголошення редакція не відповідає. Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДОЛИНА СМЕРТІ

AMERICAN RED CROSS

„Добровільна акція, яку ведуть люди, що вірять у спільну справу, є все ще найбільшою силою у світі; вона є значно ефективнішою, ніж будь-яка форма тиранії чи деспотії“ — мовив президент Труман у своїй радіовій промові, відкриваючи безрезультативну кампанію зборки на допомогу Американському Червоному Хрестові. Подавати допоміжну руку — значить виявляти наш основний національний ідеал — продовжувати президент, згадуючи при цьому благородну працю, яку вела на полях битви в часі американської Громадянської Війни Клара Бартон (1821—1912), основниці АЧХреста. Як відомо, Клара Бартон поширила потім американську гуманітарну акцію на інші країни, в тому і на царську Росію. З цієї допомоги користав теж і голодуючий український народ, а просте й щире письмо українського селянина з подякою для Америки за цю допомогу, збережене в Вашингтоні донині як один з найкращих документів благородної діяльності АЧХреста, якими ця установа пишається.

Замітне, що якраз тепер появилася на книжковому ринку знаменита книжка про ще славнішу жінку з аглосаського роду, Флоренс Найтінгейл (1820—1910), яка походила з багатого, аристократичного англійського роду, була великою красунею, а ціле своє самітє життя — не зважаючи на спротив цілої родини — присвятила гуманітарній службі. Як медсестра була вона в Кримській війні в очах воєнків „героїнею“. Її приписують реформування цілої санітарної та шпитальної опіки в британській армії.

Пригадка у цю пору великої посвяти тих обох жінок не є випадковою. Подібної бо праці й посвяти треба буде в найближчій будучині можливо ще більше, як це було в минулому. Це ясне, коли мається на увазі атомові бомби та міжнародне напруження, яке цілком ненадійно може довести до нової світової катастрофи.

„Червоний Хрест — це добровільна організація; ніхто нікого не змушує у ній працювати, ані складати їй пожертви“, каже президент Труман. Проте, на її заклик завжди ставали добровільно до її послуг тисячі жінок, даючи тим рівночасно доказ, що „вільні люди можуть спільно працювати по добрій волі й для загального добра“. Генерал Маршал, що був якийсь час президентом АЧХреста, виразно підкреслив, що рідко коли в мирних часах є установка така важливі завдання, як їх має сьогодні. Во ж Америка, змагаючи до миру, готується до оборони перед агресією, яка може наступити кожної хвилини. До того, війна в Кореї ще теж не закінчена. Треба доставляти постійно кров для рятування ранених. Цей крові було б потрібно багато більше, якщо б прийшло до нової світової війни, бо заисувала б потреба рятувати ще й цивільне населення в Америці, потерпіле від бомбардувань, в тому і атомовими бомбами.

Ця заставляє АЧХрест до поширення і посилення його дотеперішньої діяльності, в Америці й поза нею. Уже саме воєнне поготівля вимагає збільшення персоналу. Треба ж підготувати мільйони добровольців, які знали б, що робити і як рятувати на випадок бомбардування ворогом американських міст. Це т. зв. цивільна оборона, яка може врятувати нації сотні тисяч або й мільйони людей.

„Америка буде ліпшою Америкою і сильнішою Америкою, якщо вона поспішить з допомогою Червоному Хрестові в тій критичній годині“ — твердив ген. Маршал. Ми переконані, що так віднесуться до цьогооричної кампанії АЧХреста теж і американські українці. Як завжди, так і цього року, вони піддержать цю благородну акцію зі щирого серця, пам'ятаючи, що цим разом їдеться про мобілізацію допомоги на випадок агресії того ворога, який є найбільшим ворогом теж і українського народу.

Лев Ясичук.

„НОВА ЕВРОПА“

(Уривок з повісті: „Данна Молохові“).

10)

Левчук подав. Начальник пішов у свою кімнату й за яку годину кличе Левчука до себе.

— Я переглянув цей акт, каже, й бачу, що ви маєте повну слушність. Але тут є писмо найвищого шкільного уряду, моєї влади; що я можу їй сказати?

Напишіть, що — на жалі — місяця інспекторів у Львові вже обсядени.

— Добре, я так напишу.

Левчук змиркував, що його шеф ще не зовсім зіпсува людина, дарма, що носить партійну наліску відзнаку.

За якийсь час надійшло знов писмо з Кракова, щоб того фольксдойча кочечно добре примістити. Вийшла відповідь з поклоном на попереднє писмо в тій справі. Щойно, коли у Львові після кількох місяців добровільно уступив українське інспектор, краківський найвищий уряд таки прислав позад голови львівського — свого ставленника.

Левчук сидів при своїй звичайній роботі, і коли одного ранку приходять до нього його шеф з пропозиціями:

— Чи не були б ви добрі, піти зі мною на пошук за помешканням. Я маю тут від мешканця невого уряду список помешкань, але ще не визнаюся добре в уличцях. Я хотів би знайти невелике, двокімнатне з кухнею, на першому поверсі.

— Добре, піду радо.

Були вже на кількох вулицях, у кількох помешканнях, але ніде не подобалося нікотре з них.

Прийшли врешті на коротку, затишну вулицю. Трамваєва зупинка близько відті на два боки. Положення відповідає; не знати тільки, яке саме помешкання. Підзвонили. В дверях станув ще молодий жид і стружлив, побачивши на шефові наліску партійну відзнаку.

— Хочу оглянути ваше помешкання.

— Прошу, — звертається

Корея перемилася в справжню долину смерті для червоно-агресорів. Найкращі комуністичні армії, що їх вилановано на „перший вогонь“, не потрапили переіспити війни на свою користь, натомість втратили точно одну третю частину свого складу тільки в трьох місяцях війни. Якщо б вони знову продовжували свій наступ, або якщо б взагалі відношення не змінилися, за наступні три місяці вони втратять дві треті частини своїх військ, якщо не більше, бо „вбиття якнайбільшу кількість ворогів якнайменшим коштом“ стало тепер цілком альянської стратегії, як це спредизував командант Восьмої Армії, ген. Ріджвей.

Дотеперішні втрати червоно-китайців в Кореї вносять кругло 185,000 воєнків. Титар цієї втрати збільшується фактом, що це були, як здавало, найкращі військові частини. Не зважаючи на перекопання про необмежену людську силу Китаю, та країна навряд чи може дозволити собі на втрати такими темпами. Людська сила сама собою не має більшого значення в теперішній воєнній техніці, якщо вона не є відповідно з нею познаною. В додатку, червоний Китай, після величезних втрат в своїй власній громадянській війні, має нині пропорційно дуже малу кількість вишколених старшин і теж за зброю доводиться йому дорого платити, не маючи власних більших продукційних можливостей. З усіх 480,000 „добровольців“, що їх комуністичний уряд Китаю заставляв воювати за чужі інтереси в Кореї, сьогодні залишилося ще тільки 275,000, проти яких продовжують альянські війська „вбивчі дії“. Китайські втрати в поодиноких випадках доходили до 130 у відношенні до одного втраченого альянського воєнка.

Везосередньо перед інтервенцією, червоно-китайське командування було стягнуло на північ до Манджурії свої найкращі армії в загальній силі 900,000 воєнків. Половина з того була вислана на війну до Кореї і з цього одна третя викапала жертвою війни. Але це, що залишилося, є приблизно все, що червоний Китай може держати в Кореї без більшого ризику для оборони своєї власної території. Щоб могли знову перейти до наступу в Кореї червоні потребують переваги в людях щонайменше три до одного, навіть у випадку, коли б кількість, рід і сила зброї були приблизно рівні. Це очевидно, як їдеться про успішний наступ, або бодай з виглядом на успіх. В додатку, червоні в Кореї майже безборонні в повітря, не мають забезпеченого постачання і не можуть навіть рівнятися з альянтами як і кількистю зброї. В таких обставинах, згідно з твердженнями шефа американських дійових збройних сил, ген. Кларка, комуністи в Кореї мусіли б мати перевагу бодай у відношенні 10 до одного, щоб мати надію на перемогу. Це означало б, що їм потрібно там щонайменше 2 і пів міль-

Б. Козловський.

ВОГНИКИ. ПЕРЕМОГИ

Яна воєнків, тоді як приблизно ціла комуністична армія, як їдеться про вишкіл, забезпечення зброєю та взагалі готовістю до війни, не виносить більше двох мільйонів воєнків.

У військових колах передбачується кілька можливостей виходу з такого положення. Сюди належить:

Відступ червоних в районі північної Кореї, де зменшуються труднощі постачання та де можна зайняти догідні оборонні позиції, що вирівняли б потребу людської переваги. В додатку, в теперішніх обставинах Манджурія є „протегованим сфоріонієм“ перед атаками альянської авіації.

Спроба вдержатися на місці, посилюючи на фронт відповідні підкріплення. Це була б коштувана стратегія, бо альянти рішені продовжувати свої „дії вбивства“, а вислідом більшого підкріплення на фронт могла б заохотити націоналістів, які розпоряджають ще досить великими силами на Формозі та

с якісь певні підстави для такої завчасної духової капітуляції? Ні, їх нема й бути не може! Віра в перемогу є однією з головних передумов самої перемоги, і цю віру треба плекати, а не топтати. Першорядними чинниками її повинні бути два незаперечені факти: технічно-матеріальна вищість західного світу, передусім ЗДА, і внутрішня опозиція поневоленних підсовєтських народів. Це якраз і примушує Кремль до утримуватися від відкритого тотального походу на вільний світ. Не треба легковажити сили й можливості ворога, — навпаки, слід визнати його військову міць, шалені темпи озброєння і впливи його не менш шаленої пропаганди, на якій і ш небезпечні поміж темних і нужденних азіатських мас. Не треба заплющувати очі на неминучість, особливо в початкових стадіях боротьби, невдач, ба навіть і великих поразок. Проте, хіба не здавалося катастрофічною поразкою альянських армій в 1941 р., коли Англія, лишившись на своїх островах, „гордий самотності“ віч-на-віч з могутнім переможним агресором „втретила все, крім непохитної віри в те, що „ми можемо програти всі битви, але виграсмо останню!“ Чи не безнадійним здавалося становище невеликої американської армії, припертої до моря коло Пусану червоними ордами, яка, проте, незабаром не встигла гнати їх аж за манджурський кордон! І хіба знов не здавалося катастрофічним становище нечисленної армії ОН в Кореї, коли вона змуслена була відступити на всьому фронті перед навалюючою сотеня озброєних Совстами комуністичних, — тієї самої армії, — що тепер не тільки стабілізувала (хай навіть і тимчасово) фронт, а й перейшла в успішний „обмежений“ наступ.

Сильною партизанкою на континенті, до децю рішучіших заходів проти червоних; Звертатись з Кореї цілком могло б виглядати найбільш доцільним зі стратегічної точки зору, але не з політичної. Москва навряд чи допустила б до такої загрози комуністичного престижу в Азії і в світі; Можливість безпосередньої советської допомоги, головне в повітрі і на морю — була б добрим виходом для червоного Китаю, але слабшим для Москви. Сьогодні нема ще жадних познати, що Кремль хотів би ризикувати через Корею новою світовою війною.

Ще існує можливість перемир'я, але вона теж проблематична з огляду на вагу, яку комуністи прикладають політичній престижності та на їхні завойовничі плани взагалі.

Котру з тих можливостей виберуть архітекти червоної агресії в Кореї — сьогодні ще важко передбачити. Але можна вважати певним, що вони будуть рішучі вже в найкоротшому часі. До того заставляє їх положення та альянська стратегія, що перемінли Корею в справжню долину смерті для червоних.

Питання про санкції проти комуністичного агресора в Кореї, які обстоюють ЗДА, стоїть на написаній повістці міжнародного політичного дня. Без застосування цих санкцій, як те давно вже підкреслює генерал МекАртур, альянська армія в Кореї і далі почуватиме себе із зв'язаними руками й ногами, не могла б цілком використати свої сили й припинити безперервне посилення комуністичної армії з-за китайського кордону. Цього не можуть не розуміти ні двоїлий індійський Неру, ні наддипломатичний англійський Атлі, ні всі ті з західно-європейських та азіатських урядів, які протестують проти санкцій. Про те, що не якісь обругновані думки, а лише почуття страху керує при цьому такими короткозорими політиками, вже сказано й налісано багато. Тут варто підкреслити тільки те, що ця угодовська політика деяких урядів не лише ляє воду безосередньо на млин комуністичної агресії, а й розкладає душу своєї нації, вливаючи в неї отруту зневіри й розпачу і розбурюючи її психікою. Якщо самі поставлені коло керми влади державні діяти кажуть своїм народам: „Не драгують воєнка, бо він нас загрязе!“ — яких настроїв можна сподіватись у звичайних пересічних громадян, яким взагалі найбільшою є „власна шкіра“? Годі ж дивуватися, що в частині західно-європейської (та меншою мірою і американської) людності панують настрої передорода „кінця світу“, гніт усвідомлення своєї приреченості, тваринний страх перед червоном антихристом, що вже прийшов на землю. І як же повинні будуть занепадати мораль і беззастатність демократичних армій, коли такі люди одягнуть на себе військову уніформу і візьмуть в руки зброю, щоб оборонити те, чо, на їх думку, однаково годі оборонити!

Традиція та її правдиві оборонці

„Я довідався про Круті вперше 1932 р. Сказала мені це слово одна, високопоставлена в советському апараті, людина: „Як, ви не знаєте, що таке Круті?“ Та ж вам тепер 27 років. Боже, Боже, що буде з нашої молоді! — вона ж не має уяви про історію свого народу!“

„Про Круті, як історичний факт і як символ, я вперше довідався докладно аж 1943 року, коли виврився з-під бока шевчків до Львова і коли позад мене було 38 років життя, дві вищих школи й аспірантура та всім рокам табору й заслання за український патріотизм“. Ці слова Ю. Дивича, одного з передових свідців-українських журналістів, висловлені недавно з приводу крутських роковин, нагадують черговий раз про жорстоку дійсність, про тотальне знищення російськими большевиками нашої національної традиції, національної пам'яті, зокрема нашої модерної історії.

Як далеко зайшов цей процес за короткий час між двома світовими війнами, можуть потвердити ті, кому довелось в воєнну хуртовину 1941-43 рр. мати до діла зі спробами відношення нашого громадсько-політичного життя. Тільки зацілилі від большевицького терору одиниці зі старшого покоління пам'ятали добре минуле. Про Петлюру — національного героя й володаря душ тисяч у період національної революції, залишилися по двох десятиліттях тільки туманні згадки. Видниченка назвав дехто, мабуть по лінії літературних ремінісценцій. Народ у цілому, молоді найактивнішого віку не знаходили для себе в минулому нічого, що промовляло б до неї, унапрямувало її дії,

Зворотній бій китайського велетня.

Могутність Китаю в розумінні його величезних людських резервів не може відігравати в модерній війні рішальної ролі, тим більш, що відсталі, поруйнований, голодний Китай дувало більшою мірою ніж кол. російська імперія є „велетнем на глиняних ногах“. Навіть те, що за спиною його стоїть його могутній господар СССР, не може ще наперед вирішити долю тієї боротьби за Азію, якою фактично є війна в Кореї. Надто довгі кордони СССР, надто загрожені вони евентуально, надто багато дивізій і технічних засобів потребує СССР для оборони їх або наступу через них, надто болять йому й досі його воєнні рани, надто важить для нього Європа, щоб він спромігся як слід модерно озброїти величезні китайські військові резерви. Годі ж дивуватися, що в Кореї і в повітрі і на морі цілком панують альянти, що технічне оснащення і зокрема транспортні засоби ко-

Чи можна визнати радіоцим легкодужим маловірам, чи традиції в умовах большевицької дійсності. Відомо, що державні традиції визвольних змагань збереглися в Західній Україні, під Польщею. Там вони не тільки зберігалися, але й інтензивно плекалися, не раз, може, і в викривленій формі, як думав Ю. Дивича, коли ставив питання „Чи потрібні нам другі Круті?“ (Бюлетень ОДУМ ч. 6), коли заважав, що як там, так і взагалі в світі не було достатніх історичних і політичних досліджень епохи 1917-18 рр. в Україні — отже недостатність пізнання надолужено було уявою, фантазією.

Ця недостатність пізнання і довела до певних промахів націоналістичного руху, до тільки частинного сприймання минулого, подекуди навіть до намагання починати творити історію наново від себе. У пробі (Докінчення на стор. 3-тій).

ввічливо переполоханий жид. Німець пробігав по кімнатах, уладжених зо смаком стилевою мебеллю. В одній кімнаті при світлі стояла шафка з кришталевими шибками в трьох стінках, зо срібною й порцеляновою посудом. В куті короткий фортеп'як, покритий дороговісним шовковим покривалом. З боку шафки з радієм і мистецьким стоячим годинником. На середині вигідній округлий стіл, накритий покривалом, гарної ручної роботи. Чотири, брократом покриті фотелі й така ж канапа. У спальній кімнаті два широкі ліжка з шовковою постілью, отамана з опертям покриті цінним шовковим покривалом, два м'які крісла, велика тридільна шафа на одній, повна мужеського й жіночого білля та одягів, з боку велике кришталеве зеркало в рамці, достосованих до мебелі. Кухня наповнена кухонним начинням та харчевими припасами. Стіна шафи в коридорі, заловнена різного роду милами й перфумами, бо власник помешкання мав косметичну крамницю.

— Но, — каже німець, оглянувши все; я забарю це мешкання, і почав списувати все, що там було.

— Пощо вам це записувати? — питає Левчук.

— Як то, пощо... прецінь жид міг би забрати, що захоче.

— А хіба ж він не може цього зробити?

— Що ви, з місяця впали? — Прецінь усьо, що є в помешканні — моє, — відповідає німець, так самовпевнено, як він так водилося від початку світу. Левчук розкрив широкові.

— Та як? Усьо? А пощо ж вам фортеп'яну, коли ви не граєте. Пощо вам два ліжка, коли ви не маєте рідні? — Ну, а білля й одіж та харчові припаси, хіба зможе жид забрати.

— Мій любий, залишіть ті сентименти. Всьо моє! Таке я нас право й я його виконаю.

Левчук забув язика в роті. Йому здавало в горлі й він не міг вимовити слова. Але поки німець усьо списав, він заспокоївся й почав його вговорювати, щоб прецінь щось залишив жидові.

— Пощо йому того! Він і так усьо залишить, — відповідає німець цинічно.

Але вінці таки виявив своє понадзаконне милосердя, закликав жидку й заявив йому, що він відчуває й його потребу й залишає йому одне подушку, одне покривало, дві сорочки для нього й дві для його дружини та 20 кіля мукни. Решту позмакав, сховав ключі до своєї кишень і каже:

— За дві години я тут при-

буду, щоб вас тут уже не було.

— Як, — каже Левчук; ви помилилися, може за два дні... — За дві години! Він і так не має що забирати. Я міг би його й зараз вигнати, але прецінь людина мусить мати якийсь милосердя.

Вийшли. Німець наклеїв на входних дверях картку мешканцю каневого уряду з об'явою, що мешкання зайняте.

Левчук ще не привик був до того роду практик. Розпрацавався з шефом і в понурому настрої пішов швидким кроком до дому. Але з такими практиками треба було освоїтися.

Незабаром почали викавтирувати у Львові цілі кращі вулиці й частини міста. Виготовили навіть план переквативувати всіх українців і всіх поляків; скупити їх на призначених вулицях. У випадку потреби — це було б напевно обличило німцям винищування без особливого клопоту одних, чи других. Тільки, що прилюдно опінія міста дуже заворушилася проти того плану й доказувала його шкідливість головною аргументами господарської природи. Так і залишилася той план не виконаний.

А тимчасом український степ на Правобережжі дуднів від проїзних важких німецьких „тигрів“ (танків). Колишня краса Києва — Хришатик розсіпався від підступних вибу-

хив, що створили гори румовна революція, що виявляла себе в сотнях тисяч полонених советської армії, що здавалися німцям, віруючи у визволення України, й завертали німцям голову похміллям перемоги. Німецькі загони перейшли Вітебськ й сягли під Брянськ, під Вязму. Німецька воєнна сила здавалася непереможною. Іде на Ленінград, на Москву.

Галицьку землю прилучили в одну адміністраційну одиницю з польськими землями під іменем „Генерал-Губернаторство“ з урядом в Кракові. Відновлена Польща під німецьким видом.

В той час почали повертати до Галичини втікачі з часу большевицького режиму в Галичині. Деякі з них вміли знайти у витореному положенні. Переймали опустілі по жидях крамниці, ставали управителями кіно-театрів, та всяких великих підприємств. У розмові з українцями, що були залишилися у Львові, мали звичає питання на устах:

— До якої партії належите; ви мельниківці, чи бандерівці?

— Що, партії? Ви там у холодочку партіяни гралися? Ми вже про це забули. Тут, у большевицькому огні, ми видікува-

лися з партій і остали українцями.

Поворотцям були такі речі мало зрозумілі.

Швидко кінчалася ідилія і наростала тверда дійсність. На селян наклали німці високі контингенти — достави рілничних плодів, що їх замість давних лібряд — мали помагати з'ягати назначені солдати й комітети. Молоді почали брати до „баудніст-у“ (служби розбудови), а на основі визначеного з гори числа на окремі села — до примусових робіт — у Німеччину й загально на області, окуповані німцями. Народ розбивався, тікав, куди міг. Але найбільше їм не придавалося при організації збройного опору.

(Дальше буде).

JOIN THE TAKE-HOME SAVINGS PLAN BY BUYING U.S. SAVINGS BONDS EVERY PAY DAY

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНІ У. Н. СОЮЗУ!

Високошкільний з'їзд в Нью Йорку

Високошкільний з'їзд професорів, доцентів, викладачів і асистентів, студентів та абсолютників Українського Вільного Університету відбувся дня 24 лютого 1951 в залі Літературно-Мистецького Клубу, владшований „Комітетом Членів і Прихильників Українського Вільного Університету“.

Голова Комітету, проф. У. ВУ Василь Лев відкрив його в год. 12 вполудне та коротко накреслив історію повстання Комітету, Постава він в Нью Йорку у жовтні-м. р. як об'єднання професури та студентів і абсолютників УВУ та прихильників його, що живуть на терені ЗДА й Канаді з метою тісного зв'язку з центральною в Мюнхені, шляхом організування періодичних університетських викладів, підсилення праці студентів в Інституті Заочного навчання та владштування іпитових комісій для абсолютників УВУ, а крім того несення допомоги централі, що в теперішню пору знаходиться у досить скрутному матеріальному положенні. В ході наради Управи Комітету виникла потреба владштування високошкільного з'їзду для з'ясування справ студентської молоді УВУ, можливостей студій в ЗДА й Канаді та створення асоціації професури УВУ. Привітавши зібраних на залі професорів і студентів УВУ, а також гостей, представників інших українських високих шкіл, преси й громадських організацій, голова Комітету запровадив до тієї ж президії таких пп. Клеренса Менінга, професора Колумбійського Університету в Нью Йорку (й доктор г. к. УВУ), сенатора Арнольда Марголіца, доктора г. к. УВУ, проф. Джорджтаунського університету в Вашингтоні д-ра Лева Добрянського, проф. УТТГ Віктора Доманицького, проф. Миколи Чубатого, д-ра г. к. УВУ, і професорів УВУ Романа Смалю Стоцького, Маркет університету в Милвокі, Лева Окіншевича, Олександра Оглобляна, Івана Станкевича (Білорусь), Володимира Січаківського, Пантелія Коваленка, Костя Кисілевського та Володимира Вакада, представника американської української молоді, Івана Гуту, представника ЦЕСУС-а й Любослава, голову Студенської Громади в Нью Йорку. — До ділового порядку з'їзд запрошив проф. Кисілевського та Січаківського і д-ра Евгена Котика й п. Марту Шаєнко на секретарів.

Після відчитання привіт від Ректорату й Сенату УВУ, НТШ, УВАН, проф. Колема, президента Еліаса Каледзі, Кембрідж Спрінгс, Па, проф. Р. Смалю Стоцького, проф. В. Доманицького, проф. Ол. Грановського, д-ра Романа Осінчука, проф. Ллі Вітановича, проф. С. Левицького, голови Головної Пластової Ради, д-ра Михайла Тершаківця, ООЧСУ 2-го відділу в Нью Йорку, д-ра Романа Залудського, Союзу Українських Студентських Організацій у Німеччині, ЦЕСУС-а, Української Студенської Громади в Нью Йорку, проф. Миколи Палія, д-ра Володимира Безушка, д-ра Івана Теллі, о. д-ра Юрія Федорова, д-ра Миколи Климичина, д-ра Юліана Колтуна, почалися доповіді: 1. Проф. Василь Лев: Нарис розвитку українських високих шкіл.

Доповідач подав розвиток українського високого шкільництва, а саме Острозьку академію, Києво-Могилянську та їх, як на свій час велику науково-педагогічну й громадську діяльність, важкі умовини для розвитку українського шкільництва в університетах під Росією в Харкові, Києві, Одесі, не зовсім сприятливі умовини в Черновецькому та Львівському університетах, зокрема в останньому, за якого український характер боролос українське суспільство в II пол. XIX ст. і поч. XX. Внаслідок сполучення Львівського університету під Польщею у Львові повстали українські таємні університет і політехніка, що за час свого існування в рр. 1920-25 прорвали велику науково-педагогічну роботу. На еміграції постали Український Вільний Університет у Празі, Українська Господарська Академія в Подєбрадах, перетворена пізніше в Український Технічно-Господарський Інститут, Український Високий Педагогічний Інститут ім. М. Драгоманова в Празі. Дві перші школи після II. світ. війни пе-

хена після II. світової війни, та його успішну працю в рр. 1946-1949 і вкінці важке положення з хвилею посиленої еміграції професури та студентів. З метою несення матеріальної допомоги й зв'язку тих членів УВУ, що виїхали закордон зі своєю „дальня матер“ засновано в Нью Йорку „Комітет членів і прихильників УВУ“.

Після доповідей розгорнуто широку дискусію над ними про можливість студій українського студентства на терені Америки, про зв'язок професури і студентів та абсолютників з центральною, про способи несення йому матеріальної допомоги, про утворення Т-ва членів або прихильників УВУ на статутних основах та продовження науково-педагогічної праці професури, абсолютників і студентів УВУ. В дискусії заборали голос пп. проф. Січаківський, Ковалів, Кисілевський, Оглобляна, Лев, д-р Цюцюра, д-р Левкович, д-р Катерина Кохно, д-р Демидчук, п. Комаринський (голова ООЧСУ), д-р Ленчик, інж. Гойдич та інші.

Після дискусії резолюційна комісія пропонує з'їздові низку резолюцій: 1) Заслути й досягнення на полі науково-педагогічному УВУ, за що з'їзд шле йому на руки ректора й сенату та кураторів особливе признание й подяку в 30 ліття його існування; 2) Конечність моральної та матеріальної підтримки УВУ; 3) Об'єднання професури й студентів та абсолютників і аспірантів УВУ й Асоціації професорів та Комітету, згл. Т-ві членів і прихильників УВУ в Нью Йорку та філій по інших містах ЗДА й Канади; 4) Утворення іспитових комісій та періодичних університетських викладів з українознавства; 5) Приміщення викладачів УВУ на працю за фахом; 6) Привітання для УВУ й кураторів його, НТШ, УВАН і проф. Стаєснова, президентів Пенсильванського Університету.

Безпосередньо після закінчення з'їзду відбулося ініціативне зібрання професорів, доцентів, викладачів, асистентів і аспірантів УВУ з метою утворення Асоціації їх. Після реферату про теперішній стан УВУ й дискусії над ним, вибрано тимчасову комісію для виготовлення статуту й проекту праці Асоціації. В склад комісії ввійшли пп. О. Оглобляна, Р. Смалю Стоцький, П. Ковалів, В. Лев, В. Цюцюра, О. Андрушків і В. Ленчик.

Тиф—плямистий і поворотний

(Воєнний спомин з 1919-20 рр.)

Недавно тому американська преса подала вістку, що в китайській та корейській арміях поширився — страшний тиф.

Для пересічного американця незрозуміло, чому тиф робить такі спустошення, бо ж тепер є можливість контролювати того роду недугу, а зокрема кожна модерна армія має всякі превентивні засоби для рятівних воєн.

Для українських воєнків з 1919-20 рр., як з Української Галицької, так і Дієвої Армії, тиф був страшною хворобою. Він охопив майже цілу армію в 100% саме в той час, коли не було ні шпиталів, ні лікарів, ні ліків. Хто захворів на тиф, той мусів відлежати 2-3 місяці, а згляди іздити на підвояк за своєю частинною, якщо вона була в поході. Тоді ми вкривали хорих сіном і соломою, обвивали їх великим краєм, щоб тільки держати їх в теплі. Во коли хто простудився — зягачинно тоді дівстав другий рід тифу, т. зв. поворотний і це вже був звичайний кінець — смерть. Виснажений організм цього вже не міг видержати.

Босвій шлях Української Салицької Армії на Великій Україні в 1919-20 рр., від Кацяча по Київ, Коростень, Бердичів, Вінницю, Жмеринку, Чечельник і Балту, вкривий не тільки тифом, але й тими тисячами воєнків, яких звали страшний недуга — тиф.

Перший рід ми стрінулися з цим хворобою в часі наступу на Київ в 1919 році в містечку Червоно (Київщині), коли старший десятний Другої Батерії, Десятого Гарматного Полку УГА Рогатинський „зголосив слухняно“, що 3 колонних Другої Батерії захворіли і мають високу гарячку.

Лікарів ми не мали, шпиталю теж не було і не було запасних колонних (іздових гармашів).

Команда Десятої Батерії побідою, щоб хворіх відставити до лінійних в м. Корнін, яке наші частини займуть від ворога за 3 дні. Нхто не знав, яка це недуга. Ми тільки знали від більшелітніх м. Корнін, примістали там найліх хворих і пішли в наступ на Київ.

Нових хворіх не було і все здавалося гаразд. В часі наступу на Михайлівку (під Києвом), бачимо, що до нашої батерії прямує 3 воєнків. Виявилось, що це були хворі, які ми залишили в м. Корнін. Коли рознеслася відомість, що боляшники наступають, шпиталю на обслугу розбіглась, а гармаші рішили вертатись до своєї батерії... Відтоді всіх хворіх ми возили зі собою. Число хворіх в одній батерії доходило нерідко до 40 а то й 60 гармашів.

В часі відступу зимою 1919-20 рр. ми бачили вагони сагітарних поїздів з замерзшими трупами. В Вінниці в шпита-

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЬО ЙОРК, Н. Й.

Від непам'ятних часів культурні народи спомінають погіршених героїв і героїнь свого народу.

Споминаємо і шануємо тих героїв і героїнь не за це, що вони згинули, а тому, що віддали життя добровільно за краще завтра рідного народу.

Український народ, більше чим який інший, має цілі сторінки історії, списани кров'ю героїв і героїнь, що вміли працювати для свого народу й згинуть, коли цього треба було, щоб лиш Україна могла жити й стати вільною.

Згадуємо й пам'ятаємо тих наших героїв і героїнь і складаємо їм пошану за їхні добрі діла!

І так Український Золотий Хрест, відділ ч. I в Нью Йорку владштував святочні сходи, присвячені вшануванню пам'яті Ольги Басараб, Олени Телги й інших українських жінок-героїнь, що зложили своє життя на вистарі батьківщини. В день святочних сходів у неділю 18-го лютого ц. р. відправлено панахиди в о-бох українських церквах за раз по Великих Службах Божих. Ввечері в год. 7-ій у владській салі при 20 Ст. Маркс П. Отворила це свято Анна Гладун, голова відділу УЗХ, привітала зібраних, що заповнили салю, та попросила гостей повстанням з місць і одноквилинною мовчанкою віддати пошану героїням.

Пані Марія Донцов, товаришка Ольги Басараб, поділилася з присутніми своїми споминами про Ольгу, від першої їхньої зустрічі в дівочому лісі СС Василіянок аж до її мученицької смерті в Лівійській тюрмі. Присутні мали нагоду виробити собі правдивий образ Ольги і пережити всі ті трагічні моменти в її житті, яких доля не жалувала їй від ранньої молоді. Присутні довідалися про багато моментів із її терпеливого й відданого смову народові життя, яких досі не знали.

Другий реферат про Олену Телгу виголосила др. Галина Лашенко також у роді споминів, бо її особисто знала від молодих літ у Празі, часто з нею стрічалася й опільно працювала для одної ідеї. Олена Телга своєю персональним характером, своєю ідейністю й працьовитістю, своєю відданістю й охайністю буде довгі сторіччя примрою до наслідування для української жінки-патріотки. Її невинана кров, як і кров тисячів невинно помордованих українських патріотів буде ганблячою плямою на віки на совісті німецьких „берменшів“.

В програму входили ще декілька Наді Мисенко й Грини Скуверанської, фортепіанове сольо Оксана Сібайло й ольценція тюрменної келі Ольги Басараб, приготувана Дарією Бойдуник, на мурах якої кров'яними літерами було написано: „За наші сльози, кров, ринути, верні нам, Боже, Україну... а в час якої пластуни відповідали „Ми жертвою в бою“.

Учасники залишали залю піднесени на душі й скриплени вірою, що так довго, як Україна має доньок і синів, що готові умерти для неї, коли треба, так довго нема чого бооятися, щоб Україну вороги могли стерти з лиця землі.

Павлина Різник

Від непам'ятних часів культурні народи спомінають погіршених героїв і героїнь свого народу.

Владштовано його дня 11 лютого заходом місцевої філії У-ККомітету.

На початку свята знайшла со-лістка п-на М. Климко відповідала американській гимні. Після того мішаний хор під упораво п. Цепенди відповідав відлор Воробкевича „Задзвезімо разом браття“.

По цій тоці слідувала святочна промова п. Юркова, а радше реферат, бо була відчитана. А шкода, бо при добрих своїх змісті була б зробила краще враження, якщо була б виголошена з пам'яті.

Дальше виступила із скрипковим сольом п-ни Сорохтей-Гик в супроводі піаністки п-ни Сорохтей. Ніжно та прецизно виведені арії свідчили про значну техніку скрипачки, а також про це, що вона у гру вклдала щире чуття.

Деклямація п. Ів. Васюкова теж не попустила нічого до побажання. Видно було, що молодий дебютант гаряче владшує це, що подавав до відома зібраних.

Слідууючий по цім був сольостів п-ни Люби Німців, яка відповідала три пісні, свідчили про значний талант співачки, що срудус сільним, звучним голосом та вмів його добувати (не зважаючи на легку форсу при вищих тонах).

Також деклямація п-ни Приймакової, що виголосила Лопатинського „Поему про рідну землю“ не остала позаду інших продукцій.

Деклямація має всі дані до таких виступів: поставу, голос, добру дикцію, рівнок владну модуляцію голосу — тому й її продукції находить все апляуз у слухачів.

Потім наступила ще одна точка мішаного хору та закінчення національним гимном.

В часі перерви зібрано на У-ККомітет: збірка дала суму \$157.61. На неї зложилися: по \$5: П. Шершеліс; \$3: В. Андрущук; по \$2: А. Хомак, Ів. Гумицький, К. Шевчук, П. Вучинський; по \$1: В. Шот, В. Коліцько, В. Гречук, Ю. Шпак, Ю. Юрків, А. Задорський, Ів. Богач, А. Кенко, Городецький, М. Влагій, Гаврилюк, Кушнір, М. Лялька, П. Харямбура, Єйна, Шкуро, Коба, А. Івасів, Скрильчик, Смерчинський, Іванів, Сорохтей, Квасниця, Левіцький, Т. Шевчук, Л. Вах, д-р Жовнірович, І. Павлюк, М. Лучиниш, Е. Ведрій, С. Музичка, М. Ляляк, О. Матвіїв, М. Німців, Г. Булавиниш, А. Худик, М. Худик, О. Джус, П. Ліщинський, А. Флосевич, Г. Лопатка, Вовкович, В. Тарнавський, Н. Бабянова, Р. Куціль, Д. Рибак, М. Словиківський, А. Чорнобіл, А. Жуга, Р. Гладун, М. Яремчук, Суліма, д-р Капітан, М. Шевчукова, М. Жириха, М. Матусак, Р. Лучиниш, П. Чепман, С. Дербіч, А. Петришин, С. Прухняк, А. Мельник, П. Лиско, С. Васюків, В. Попович, І. Бойчук, П. Зубрицький, І. Шморган, М. Хольчук, Р. Пристай, М. Климко, Е. Герула, В. Британ, М. Гик, Н. Гуджованій, В. Оршин, В. Григорода, Г. Ляляк, О. Кірилик, П. Орхитко, І. Гуран, І. Павлічко, Білоус, Я. Коминюк, Франчук, Малінівський, Кулик, Крисок, Крисковова, Коваль, Я. Матковський, П. Кушнір, В. Гриницький, І. Телга, О. Курман, В. Кучмія, М. Король, О. Заплатинський і Ю. Станичук. Решта дрібними. По відчитанню видатків — а були вони мінімальні, решта буде вислана до централі УККомітету.

П. 3.

Традиція та її правдиві оборонці

(Закінчення зі сторони 2-гої)

восних днів, у зустрічі з всеукраїнським світом 141-43 рр. ці хибі й недовіданні виявилися. Грунтовна ревізія позицій визвольного руху 1943 р. саме характеристична тим, що попри нове трактування соціальної проблематики підкреслено в ній звязок з традицією визвольних змагань періоду УНР. У рідках УПА стали буршій старшини УНР, червоноармійці й західно-українські підпільники за оборону нашої державної традиції, за її відношу.

По майже десяти роках цієї спільної боротьби можна зробити сьогодні вже деякі підсумки, деякі с твердження. Найперше, не зважаючи на нещадний большевський терор, завдяки дії українського визвольного руху перервало процес нищення нашої традиції. Далі, у десятиках виступів, виступів, публікацій і у всій дії визвольного руху підкреслено нерозривний звязок з періодом 1917-19 рр. і як мету боротьби поставлено суверенну Українську Народну Республіку. Численні публікації, лекції, афіші, листівки, брошури, книжки, що дійшли з України на еміграцію, виявляли нарешті, несподівану ширину й глибину визвольного руху. У підпільних умовах передові уми визвольного руху комунотували світові події (Лист українських повстанців до Черчіла, коментар П. Полтави до виступу МекНейла, делегата Великобританії на сесії Генеральної Асамблеї ООН, 1949: „Ми не відповідали за політику Кремля“), знаходять серед них місце Україні, клядуть нові концепції побудови суспільного й державного ладу, які стають сьогодні атрибутом й для чужинців (П. Полтава). Серед цих публікацій такий прим. Лист - відповідь Людямі Шевчаню, передрукований в еміграційній пресі, це мужній, відважний голос, який Москва досі не чула, це обвинувачення Москви в свідомо-китайцї далеко поступають перед альянськими і що, напр., досить поширеним у червоних є постачання армії амуніції на спинах кулі під захистом ночі. За таких умовин чисельна перевага ворога в Азії чималою мірою втрачає силу, бо втрачає комуні-китайське „набагато перевищують втради альянті. За свідченнями командувача 8-мої американської армії генерала Ріджвея, під час останнього альянського „обмеженого“ наступу, головною метою якого й було чисельне послаблення ворога, його втради порівняно з альянським часом сягали відношення 100:1. До того ж, самої кількості воєнків це замало, а потрібної бойової якості й комуні-китайцям, за одностайним твердженням військових фахівців та кореспондентів, якраз і бракує — принаймні в розумінні їх непристосованості до модерної війни. Чи не найкращим прикладом військової відсталості їх можуть бути їхні нічні атаки з виттям сирен, калатанням в бляшані диски й несамовитим галасуванням, від яких так відгортав часами Батія і Тамерланя.

Безперечною якістю китайського воєнка є назвагал його фанатизм, його зневага до смерті, які комуністична пропаганда намагається використати в інтересах агресорів.

І. С.

ВОГНИКИ ПЕРЕМОГИ

(Продовження зі стор. 2-гої).

Проте, навіряд чи вона має в цьому помітний успіх. Хоча китайське й північно-корейське населення це не втигло зазнати всіх „благ“ комуністичного „раю“, як от суцільної колективізації сільського господарства, націоналізації дрібних приватних підприємств тощо, воно вже мало досить часу відчутти на собі важку лапу московського насильства й утиски його китайсько-корейських поплечників. Про це свідчать хоч би посилення китайського партизанського антикомуністичного руху, збільшення числа перебіжчиків з комуністичної армії, мільйони втікачів із загрозжених червоними районами Кореї при повній відсутності масової еміграції з району, до яких наближаються альянті. За всіма даними комуністичної „самоубиці“ й навіть „самогубні загони“, що йдуть на вірну смерть для виконання якогось тактичного завдання, за невеликими винятками не є ідейними фанатиками комунізму. В їхньому фанатизмі — не активна свідомість воєнка-комуніста, а той східний пасивний індивідуалістичний фаталізм, що, своїм містично-релігійним корінням заглиблюючись в тисячеліття, вимагає від азіатців радиги смерті близької людини або роботи собі гаражків з найменших іноді приводів.

(Докінчення буде).

РОЧЕСТЕР, Н. П.

Річниця 22 січня

Черговою імпрезою в Рочестері (після свята Чупринки та кількох балів уряджува-

КАПЕЛЯ БАНДУРИСТІВ
Імені Тараса Шевченка під мистецьким керівництвом ВОЛОДИМИРА БОЖИКА

— дас —

РЯД СВОІХ КОНЦЕРТІВ
У СХІДНІЙ ЧАСТИНІ АМЕРИКИ, А САМЕ:

Четвер, 8-го БЕРЕЗНЯ—БОСТОН

П'ятниця, 9-го БЕРЕЗНЯ—ПРОВІДЕНС

Субота, 10-го БЕРЕЗНЯ—ГАРТФОРД

Неділя, 11-го БЕРЕЗНЯ—НЬО ГЕВЕН

Понеділок, 12-го БЕРЕЗНЯ—БРИДЖПОРТ

Четвер, 15-го БЕРЕЗНЯ—ВІЛМІНГТОН. Делевар

П'ятниця, 16-го БЕРЕЗНЯ—ЧЕСТЕР, Па.

Субота, 17-го БЕРЕЗНЯ—ТРЕНТОН, Нью Джерзі

Неділя, 18-го БЕРЕЗНЯ—НЬОАРК, Нью Джерзі

Середа, 21-го БЕРЕЗНЯ—НЬО ЙОРК, Н. Й.

Субота, 24-го БЕРЕЗНЯ—ФІЛАДЕЛФІЯ, Па.

Понеділок, 26-го БЕРЕЗНЯ—БАЛТІМОР, Мд.

Середа, 28-го БЕРЕЗНЯ—СКРЕНТОН, Па.

